

DEBRECENI POLGÁR

POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 hónapra . . . 1-40 P
 Negyedévre . . . 4- P
 Félévre . . . 8- P
 Egész évre . . . 16- P
 vidéki havi előfizetés 2 F
 Argentinában 1 óra 4- P

Egyes szám ára 6 fillér

FŐSZERKESZTŐ: HEGYMEGI KISS PÁL ORSZÁGGY. KÉPVISELŐ

Megjelenik délután

SZERKESZTŐSÉG ÉS
 KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, SAS-UT.
 CA 2. SZÁM.

TELEFONSZÁM 17-30

A szocialisták Várospolitikai Szemléjének támadásai

A szocialisták a parlamentben és mindenütt elkeseredetten tiltakoznak a hamis hírek ellen, amelyeket az ellenségkel való barátkozás címen egy budapesti napilap közreadott. Jól teszik.

De ugyanakkor egyik helyi organumuk, a Várospolitikai Szemle hasonló hamis híreket hint el a városban lapunk ellen. Azt mondja, hogy mi titkos kormányt támogatók vagyunk.

Közönséges szemenszedett valótlanság ez az állítás s itt felhívjuk a Várospolitikai Szemle kiadóit, tessék a nyilvánosság előtt ezt a vádat bebizonyítani.

Fenti megjegyzésünk alapján bíróság elé állíthat bennünket. Alunk minden fórumot. De álljuk azt is, hogy a szocialisták minden választás előtt, saját érdekeik biztosítása céljából a velünk szemben álló polgári ellenzékkel, megtámadták, gyanúsították. Ezt tették 1922-ben Rassay Károlylyal megismételték a fővárosi választásokon, ezt tették velünk 1926-ban s ezt teszik most is, mert képviselő választás előtt állnak.

A szocialistáknak sem szabad az, ami a Magyarországnak. Ha pedig ezt teszik akkor ne panaszkodjanak a Magyarorságra ellen.

Fáj az a szocialistáknak, hogy mi Szilij Bálintékért nem lelkesedünk. Igazuk van, mi a klerikális, reakciós és legitimista Hitler ellenzékét nem óhajtjuk — ennél fogva az ilyenképen saturált ellenzéki összefogást beható vizsgálat tárgyává tettük. Ha a fenti hibákat kitudjuk belőle küszöbölni — elősegítjük, ha nem: ellene fordulunk.

Az is igaz, hogy mi nem eszünk-mászunk a saját szegényeinkért s magunk akarunk, képességünkhöz képest, rajtuk, a magunkból segíteni. Ez nem bűn. — Különbösen is minket nem hívtak fel, hogy mutassuk ki munkanélkülieinket s nem eszmélhettünk ezen a címen pártszervezési akciót.

Lehet, hogy ezelőtt 3 évvel az egyik újság, kérésünk nélkül, képet készített a mi segély akciónkról. Legyenek nyugodtak a szocialisták, hozza most már az övékét is s barátaikét. Mi ebbe belenyugszunk készséggel, gyönyörködünk az ő fényképmásolataikban.

És ha már röpiratot kiadnak, akkor is álljuk a harcot, míg mi itt leszünk Debrecenben, a kis polgár emberek nem állanak a szocialisták szolgálatába.

Abban igazuk van, hogy a mi elvünk ma nem a munkabér magassága, hanem, hogy mennél több ember kaphasson kenyeret. Lehet, hogy hibás elv, de vitatható.

Lehet, hogy lapunk nem tájékoztat a mai államrend ellen, nem akarja az országot felborítani — de azért, legyen csak nyugodt a Városi szemle, ellenzéki a mi lapunk, de nem szocialista. Milyen jó volna ugy-e, ha átbágnák a mai sajtórendet és beszüntethet-

nék a Polgárt?

Különbösen tessék elolvasni a Városi szemlét, csepeg a loyaltástól, nem bánt az senkit, csak minket.

A kormányajtó és a helyi kormány organumok is nagyon jól tudják, hogy nálunknál könnyebb falat a helyi szocialisták és szemléjük. Vállvergető barátságokkal vannak irányukban.

Mi nem kérünk pardont. Jámbor Ferenc se kért, amikor a bizottsági tagságáról volt szó. Nem kérünk a szocialistáktól sem. — Tessék csak tovább folytatni.

A Debreceni Polgár szerkesztősége.

Nyolc órás üléseken akarják tárgyalni a takarékosági javaslatot

A képviselőház mai ülését délután 10 órakor nyitotta meg Almásy László elnök.

Napirend előtt Bródy Ernő tiltakozott a szavazó szelvények vizsautasítása ellen. Kifogásolta, — hogy egy választókerületben nem engedték a demokráta pártot indulni.

Almásy László elnök bejelentette, hogy a takarékosági javaslat tárgyalásának idejére több képviselő 8 órás üléseket kért.

A szocialisták oldalán nagy zaj támadt az elnök bejelentésére.

Ezután a takarékosági javaslat folytatódó tárgyalására tértek át.

Baracs Marcell annak a véleményének adott kifejezést, hogy a magyar és német tisztviselők helyzetét nem lehet összehasonlítani, mert a német tisztviselők jövedelme a békebeli jövedelem fölött áll, míg a magyaroké jóval alatta.

Veszedelemnek tartja a tisztviselők fizetésének leszállítását.

Ezután az ifjuság elhelyezkedésének problémájával foglalkozott.

Vigyázatlanságból megmérgezte a bérház lakóit

Berlin, december 16. Gertner Henrik berlini kereskedő az éjszaka folyamán ittas állapotban tért haza lakására. A konyhában valakogy letépte a gázesapot s aztán elaludt.

A kiömlő gáz nemesak Gertnert,

feleségét és gyermekeit ölte meg, hanem behatolt a szomszédos lakásokba is és a hatalmas bérház összes lakóit megmérgezte.

A lakók közül kettő azonnal meghalt, 34 lakót pedig súlyos mérgezéssel kórházba szállítottak.

Felakasztotta magát részeges felesége miatt

Szabadka, dec. 16. Gara Péter, ismert bánáti földbirtokos ma délután felakasztotta magát szállodai lakásán.

A jó anyagi viszonyok között élő birtokost az keserítette el, hogy felesége állandóan ivott és napnap után botránys részegen tért haza férjéhez, aki nem tudott neki parancsolni.

Pár perccel az öngyilkosság után Garáné is hazaérkezett, ismét-ittasan és mikor meglátta férjét a szobában felakasztva, átölelte a lógó testet és tíz percig szorongatta és ráncigálta, előidézve vele az azonnali halált. Ha akkor levágja férjét, esetleg még sikerül megmenteni.

Választási harcok

Budapestről jelentik: A IX. kerületbeli választási bizottságot tegnap este meg akarták verni. — Nagy számú tüntető gyűlt össze a választási iroda előtt és csak a segítségül hívott rendőrségnek sikerült a tömeget szétszlatni és a bizottság tagjait megvédeni.

Az amerikai tótok visszasírják a magyar uralmat

Budapestről jelentik: Az amerikai tót sajtó hosszasan téltlenség után állást foglalt a csehi elnyomás megszüntetésére. Az amerikai tót lapok valamennyien annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a magyar világban sokkal jobb volt a tótság helyzete, mint ma.

A sülyesztöbe zuhant egy színész

Páris, dec. 16. Egyik párisi színházban egy színész, amint éppen elhagyta a színpadot, egy sülyesztöbe esett és nyakát törte.

Vizsgálat indult, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelőség.

Nősül az albán király

Belgrád, dec. 16. Egyik belgrádi napilap római levelezőjének jelentése szerint a beavatott körök elintéztnek tekintik Zogu Achmed albán király és Eudoxia bolgár hercegnő házasságát.

Ennek a házasságnak — írja a lap — csak egy akadályja van, az, hogy Zogu mohammedán, Eudoxia hercegnő pedig katolikus vallású.

Két embert agyonlőttek az éjszaka a fővárosban egy forgalmas utcán

Budapestről jelentik: Az éjszaka 3 és 4 óra között, a meglehetősen forgalmas Dalmady-utca lakói revolverlövésére riadtak fel.

Az őrszemes rendőr a lövések irányába rohant és két jól öltözött férfit talált a járdán fekvő. Mindkét férfi halott volt.

A nyomozást megindították a tettes kézrekerítése iránt.

Ma délelőtt kihallgattak egy Janka Károly nevű betűszedőt, akinek állítólag volt valami köze a gyilkossághoz, de szerepe még tisztázásra szorul.

Legujabb tőzsdejelentés

Készárupiacon az irányzat nyitáskor barátságosabb. Buza 5 fillérrel magasabb.

HIREK MINDENFELŐL

Bodnár István 23 éves joghallgató, Budapesten leugrott a vár-bástya tetejéről és súlyos sérüléseket szenvedett.

Pokoly József egyetemi tanár, felsőházi tagsága megszűnt.

Poincaré, volt francia miniszterelnök súlyos beteg.

Gyöngyös határában ókori kelta temetőt találtak.

Tokaji Mária, körösszegapáti 26 éves leány, ötnapos koraszülött gyermekét elrejtette a szalmakazalban, majd elásta. Letartóztaták.

Megalakítják a Tiszántúli Amatőr-fényképezők Egyesületét.

Morelli József ismert nevű fővárosi ügyvéd, anyagi zavarai miatt öngyilkos lett.

Az Egyesült Államok bevándorlási tanácsa két évre bevándorlási tilalmat rendelt el.

Hétfele éjszaka óta vámháború van Magyarország és Csehország között, mivel ideiglenes egyezményre vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre, december 16-án pedig a régi magyar-csehszlovák szerződés hatályát veszítette.

A borbélyok záróraja

A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. Kereskedelmiügyi Miniszter ur 153.762-1930 sz. rendelete értelmében a borbély, fodrász, nőifodrász és manikűr üzletek, az ország egész területén a december hó 24. és 31-ikére eső szerdai napokon reggel 6 órakor nyithatók s 24-én este 7 óráig, 31-én pedig este 9 óráig tarthatók nyitva.

URÁNIA MOZGÓ

Ma háromnegyed 5, háromnegyed 7 és 9 órákor

teljes hangos műsor:

1. MIKI, MINT KARMESTER.
  2. A LEGSZEBB TANGÓ.
- Részben magyarul beszélő és éneklő hangos vigoperett, 11 felvonásban. — A főszereplők: Willy Forst és Oscar Karlweiss (a Zwei Herzen főszereplői) és Verebes Ernő.

A hétköznapi háromnegyed 5-ös és a vasárnapi 3 órás előadás mérsékelt helyárakkal.

Szerdán: *A csók*. Greta Garboval.

Legkedvesebb karácsonyi ajándék a magyar

'Csepel' varrógép

Főlerakat Hajdumegyére

Molnár Testvérek

műszerészeknél

Kedvező fizetési feltételek. — Állandó hívó és varrótanfolyam. Telefon 7-2

Tizenkilenc óráig hányódtak a viharos tengeren egy elsüllyedt gőzös matrózai

Berlin, dec. 16. Az elmúlt napok orkánzerű időjárása a Keleti-tenger partvidékén több német hajót hozott veszedelmes helyzetbe, amelyekről csak most érkeznek az első hírek.

Kopenhágai jelentés szerint a Konsul Saukam nevű német gőzös Kjelspeks-kikötő közelében

zátonyra futott.

A végszükségben levő segítségére több segélyhajó futott ki.

Egy másik kopenhágai jelentés szerint a mintegy tíz nap óta el-

tűnt Mariloni nevű hajó roncsát megtalálták és

egy svéd torpedórombolónak sikerült az elpusztult hajó kilencfőnyi legénységét megmenteni.

A hajótörést szenvedett matrózok az utolsó 19 órát néhány deszkapallóba kapaszkodva töltötték a viharos tengeren. A hajótörést teljesen eleségizott állapotban mentették meg. Mindannyian súlyosan megbetegedtek, állapotuk azonban nem életveszélyes.

Egy uzsorás borbély üzelvei

Kiss Miklós berettyóújfalui borbély ellen azért emelt a királyi ügyész vádat, mert 1929 január havában Bene, Subert, Szüics, Kovács és Papp Ambrus szűkös anyagi helyzetet kihasználva, ittas állapotokban különböző összegeket ajánlott fel nekik, mit az ittas emberek el is fogadtak. Kiss Miklós azonban a kölesön adott pénz helyében a sértetteket józanállapotukban kötelezte, hogy a nyár folyamán újbuzában fizessék meg a következőképpen:

Kovács Gusztáv

90 pengő helyett 7 mázsa búzát,

Bene Gyula 67 pengő helyett 4 és fél mázsa búzát, Subert, Szüics és Kovács Gyula 13 pengő helyett fejenként 1—1 mázsa búzát kötelesek adni.

Kiss Miklós eme kölesönével a keresetnélküli gazdalegényeket rá

kényszerítette arra, hogy szüleiktől buzát lopjanak és azt szolgáltatassák be neki.

Kiss az elhíre emelt vádat tagadja és kijelenti, hogy a pénzkölesönért járó buzát a sértettek ajánlották fel.

Ezzel szemben a sértettek kijelentik, hogy Kiss a pénzt valóságos reájuk erőszakolta, mert mikor 10 pengőt kértek tőle, akkor mindig 5 pengővel többet adott.

A tanúk kihallgatása után elhangzottak a vád és védbeszédek. Az ügyész kérte a vádlottakat 6 rendben uzsora vétségében büntetésnek kimondani.

A törvényszék Kiss Miklós bűnösségét megállapította és hat rendbeli uzsora vétségében mondta ki bűnösnek és ezért

100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet jogerős.

Dr. Breckó Sándor képiállítása

A Ferenc József ut 60. szám alatti helyiségben nagyszámu közönség jelenlétében nyílt meg dr. Greczkó Sándor képiállítása. — Dr. Greczkó képeinek jellegzetes motívumai a tiszta, deres líra hangulatok, melyeket a művész esetleg keresetlenül visz a néző szeme elé.

A kiállítás első napja a legnagyobb siker jegyében záródott és valószínű, hogy ezen megérdemelt siker meg fokozódik.

Január 6-ig tart a karácsonyi vakáció

Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium költség redukálás céljából a középiskolák karácsonyi szünetét december 21-től január 6-ig állapította meg.

Betörőt fogott egy ügyvéd

Budapestről jelentik: Dr. Bátor József ügyvéd tegnap este már az ágyban feküdt, amikor egy fiatalember, abban a hiszemben, hogy a lakásban senki sem tartózkodik, betört hozzá.

Dr. Bátor lefogta a betörőt és telefonon rendőrt hívott, aki megállapította, hogy azt Sumueharst

Istvánnak hívják, 20 éves, fémöntő és már több betörés miatt körorzik.

Fegyelmi ügyei miatt telakasztotta magát a tiszaroldvári főjegyző

Békéscsabáról jelentik: Tiszaföldvár község főjegyzője, Csontos Kálmán vasárnap délelőtt lakásának padlásán telakasztotta magát. A főjegyző folyamatosan lévő fegyelmi ügyei miatt lett öngyilkos. Azzal vádolták, hogy hivatalos pénzhez nyúlt és a hős emlékszóbor elszámolásával is adós maradt.

Patay József jubineuma

Megemlékeztünk arról, hogy Patay Józsefnek, a homokkerti ref. Olvasó Egylet elnökének huszonöt éves elnöki működése alkalmából az egylet megfesteti az areképét és december 20-án este 8 órákor, unnepléyes keretek közt felavatja.

Az utána következő vacsora jegyeket előjegyeztetni lehet Veréb Lajos egyleti gazdánál és Pajer Károly villanygyári műszaki tiszt viselőnél. Vacsora ára 1 pengő. Akik részt kívánnak venni az unnepléyen és a vacsorán, kérjük legkésőbb december 18-ig bejelenteni.

A rendezőség.

A Kossuth-utcai egyház-részadventi vallásosestje

A Kossuth-utcai templomban vasárnapról vasárnapra nagysikerű és igen nagy látogatottságnak örvendő vallásos összejöveteleket rendeznek az egyházrész, buzgó vezető lelkészei. Ezek az összejövetelek a legnagyobb igényű templommal táplálják az egybegyűlt hallgatóságot, mely mind szélesebb körben szerette meg és tüntette ki részvételével a rendező lelkészeket. A lelkészek mellett az egyházrész buzgóbb nőtagjai is kiveszik a maguk részét a munkából, ők gyűjtik össze az egyházrész és szegényalapra a kegyes adományokat.

Az elmúlt vasárnap már a harmadik ilyen adventi vallásos estélyt rendezték meg a Kossuth-utcai templomban, melynek szónoka a kiváló tudós esperes, Görömböi Péter, nagykállói lelkész, konventi és zsinati tag volt.

Legközelebb e hó 21-én Csikész Sándor egy. tanár lesz az ünneplő szónoka. Míg az énekszámokat Musza Ferenc vallástani, orgonosta h. kántor szolgáltatja.

Debreczeni Gyula írásai lapunk hasábjain

Debreceni Gyula, ismert afrikai utazó, oroszán vadász, volt szíves afrikai élményeiből néhány szemlélynyt lapunk részére átadogdani.

Időközönként közölni fogunk ezekből lapunk hasábjain. Reméljük, hogy olvasóink örömmel fogják olvasni ezeket a közvetlen és érdekes írásokat.

Debreceni Gyula különben — értesülésünk szerint — rövidesen a saját helyszíni fényképfelvételei alapján, vetítettképes előadásokat is fog tartani élményeiről.

Tiltott műtétek áldozata lett két asszony

Biharkeresztesről jelentik: Erben Gyuláné gyanús körülmények között meghalt. A nyomozó hatóságok rendelkezésére álló adatok szerint tiltott műtét okozta halálát.

Papp Elekné 27 éves asszony gyermekszülésben meghalt. Az a gyanú, hogy halálát vérmérgezés okozta s így a haláleset ügyében nyomozás indult s elrendelték a boncolást.

Cuza a Habsburgok ellen

Bukarest, dec. 16. Cuza román professzor a szenátusban tartott legutóbbi előadása keretében helyeselte a hittleristák törekvéseit, de élesen kikelt az ellen, hogy a Habsburgok akár Ausztria, akár Magyarország trónjára kerülhessenek.

Kontyalá való bor

(természetes édes) ünnepi alkalmon kedvelt nemes ital.

Kihordásra egy liter 90 f.

NÉMETH NÁNDOR

ANGOL KIRÁLYNŐ pincészeléből.

A fővárosi választások utolsó hete

Mit mondanak az ajánlási számok?

Vasárnap végkép lezáródott a fővárosi választási küzdelmek ajánlási hárca. Benyújtották az ajánlásokat s mint ahogy megállapítják: a magas ajánlási számok folytán 70 százaléka a választó közönségnek, a világgá kürtölt titkos szavazás dacára, nyíltan kellett, hogy állást foglaljon. Hát ez a híres nógrádi stílus!

A másik kétségbevonhatlan tanulság pedig az, hogy a magas számú ajánlás követelés és a dícső szelvénybörze vagy a nagy pártoknak, vagy a plutokraciának kedvez.

Nem is mondjuk, hiszen természetesen, hogy a kormány oldalnak és a szakszervezetekbe fogott szociálistáknak van elég ajánlásuk. Hát hogyan volna?

A többi polgári ellenzéki pártok is startolni tudtak, a várat kivéve, ahol kevés a választó, viszont sok ember kell az ajánláshoz. Ez is ügyes trükk a mi választási rendszerünkben.

Az első siker a Rassayé, aki egy év alatt többet produkált, — mint a már megszervezett demokráta párt. Lesz is sok szavazata. Hej! pedig mennyi oldalról volt keresztüztűzben, csak hogy a kisebb kerületekben lemaraszthassák.

Friedrich is meglegte Wolfékat. Szinte ott van mindenütt s furja őket.

A legnagyobb meglepetést azonban a nemzeti párt: a foutharcosok nyújtották. 9 kerületben startoltak, sőt a várbán is. Hogy van e több szavazatuk, mint amennyi szelvényük, hogy a háboru had-

Ön is jól vásárol!
KONTSEK Divatáruházában.

viseltjeivel való mostoha elbánás tömörítette-e őket össze, — vagy Gömbös kísérletezik a fővárosnál, ezt a most következő választási hét mutatja meg.

Ez a hét különben a Kozma féle

Fontos tanácskozások a Függetlenségi Körben

A Függetlenségi Kör választmányi ülést tartott, amelyet pártgyűlés is követett.

A választmányi ülésen örömmel állapították meg, hogy a multkori gazdabál igen szép anyagi és erkölcsi sikerrel végződött s ezért Sarkady Istvánnak, Makay Ferencnek s a „Kalászgárdának“ köszönetet szavaznak.

Kimondták, hogy a díjat befizető körtagok számára az 1931. évre külön tagsági igazolványt állíttat ki az elnökség.

Az ebédeltetési akció

Örömmel állapították meg a Hegyemei Kiss Pálné vezetése alatt álló ingyenes ebédeltetési akció nagy sikerét. A következő heti ebédosztás elősegítésére Lovass Kálmán, Ary Karoly, Szőke Dániel urakat, Törő Mihályné, Demeter Gyuláné, Nyikos Ilona urnöket is felkérlik.

A szociálisták támadásai

Szóba került az értekezleten a szociálisták Várospolitikai Szemléjének azon híradása, amely szerint Zöld Aladár bizottsági tag az inségakció egyik értekezletén azt az indítványt tette, hogy a szelle-

egységes pártra hozhatja a legnagyobb meglepetést. 40 ezer körüli ajánlást nyújtottak be, — tehát Wolfék után a legtöbbet. Most dőlt volna el, mennyit szed el belőlük Rassay? A jövő héten ilyenkor már megállapíthattuk volna, hogy a Kozma párt élő valóság-e, vagy hivatalos szalmaszálon kifújt szappanbuborék? De hát a választási bizottság visszautasította az ellenzéki ajánlások nagy részét. (HKP.)

mi inségmunkások havonta ne 90, hanem csak 80 P díjazásban részesüljenek.

Ha egy bizalmas értekezletről valaki közlést ad le, illő, hogy az teljesen fedje a valóságot. Bár bizalmas értekezésekről a sajtónak nem szoktak leadni semmit.

A valóságnak a következő tényállás felel meg: Arról volt szó, — hogy 15 szükség munkás legyen-e alkalmazva havi 90 P díjazással, vagy 20 szellemi szükségmunkás havi 80 P díjazással? Zöld Aladár itt indítványozta azt, hogy inkább 20 szellemi munkás legyen felvéve havi 80 P fizetéssel, mint csak 15, havi 90 P-vel, mert azt tartotta szem előtt, igen helyes szociális érzékkel, hogy inkább több ember kapja meg a szűkös mindennapi kenyeret, mint kevesebb ember a valamivel nagyobb, de amugy is szűkös mindennapi kenyeret.

Különben a párt elfogadta a hamis hírek terjesztésére vonatkozólag a szociálistáknak adandó választ.

A gazdamozgalmak

Foglalkoztak még a gazdaszervezkedéssel is s egyhangulag magáévá tette a párt Hegyemei Kiss

Pál képviselőnek ide vonatkozó előterjesztéseit, amelyek szemellett tartásával kívánja budapesti tárgyalását lefolytatni.

Szöllőssy Sándor emléke

A párt elhatározta, hogy Szöllőssy Sándor, elhunyt vezetőségi és örökös körtag érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja és családját a párt tagjai el nem hagyják.

Anyakönyvi hírek:

Eljegyzések: Litteráti-Végh László—Dr Soltészné Gabnay Marienne, Hevesi István—Béres Margit, Kiss János—Guti Zsuzsánna, Sámuel Izidor—Guttman Csorna

Születések: Fodor József fm., leány Katalin; Fiák László fm., fiu László; Fekete Zsigmond fm., leány Mária; Rácz Balázs rendőr főtörzsrőrmester, fiu Sándor; Herzeg Pál fm., fiu Pál; v. Rónaszéki Pál máv. fényező, leány Ibolya; Gonda László lakatos, fiu Áttila; Péntes Gyula fm., fiu János; Szabó Lajos fm., fiu Gábor; Banesi Ferenc fm., fiu János; — Végh József egyetemi altiszt, leány Mária; — dr. Csapó László trvszéki joggyakornok, leány Lidia és 3 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: Balázs Sándor ref. 44 éves, Ebes 25.; Liga László ref. 7 hónapos, Pesti-utca 4.; Fodor Sándorné ref. 58 éves, — Ebes 76.; Kiss Albert rk. 75 éves, Petőfi-tér 5.; Debreceni Lászlóné ref. 45 éves, Csapó-utca 27.; Héri Anna rk. 16 hónapos, Pesti-utca 4.; Kovács József ref. 65 éves, — Kishegyési ut 40.; Deutsch Ignác izr. 26 éves, Szepességi-utca 47.; Tóth Gergelyné ref. 65 éves, Teleki-utca 68.; Tóth István ref. 5 hónapos, Boeskey tér 1.

Választékban, árban
Kontsek Divatáruháza vez.c.t.

REGÉNY

Az Ördögárok réme

Drámai jelenetek Budapest krónikájából

I. rész: Az elátkozott leány

Minden jog fentartva. (33)

Borzalmas, kibírhatatlan jelenet volt.

Ott állott, kikötve a gonosztevő, aki előtt a pokol torka tárult föl és kegyetlen arcáról a halálfélelem az állati vonásokat is eltüntette.

Tíz lépésnyi utca vezetett a kutághoz, amelyet fáklátartó legények alkottak. A delikvenssel szemben állott a négy lövész, arcához emelve töltött karabélyukat.

A vörös esikóskalapok kupparakba hevertek a földön és vad tűzben égett a pusztá fiainak szeme.

A cigánylegény mellett állott Rózsa Sándor, rettenetesen, mint a bosszu istene.

— Vigyázz! — hangzott a vezényszó.

A kakasok csattanása hangzott a vészterhes éjben.

A kutághoz kötött gonosztevőnek égfelé meredt a haja, szemei mintha ki akarnának ugrani üregéből.

Mindnyájan izgatottan várták az újabb vezényszót, mikor fog elhangzani Rózsa Sándor ajkáról:

— Tűz!

De a vezér nem mondotta ki.

Kissé kijózanodott a győzelem mámorából.

— Kár a puskaporért, — mondotta. — Oldjátok el és beretváljátok le a fejét. Ha tudott szerezni álszakált, majd gondoskodik vendéghajról is.

A kanászok soraiban komor morgás támadt.

Ez a legborzalmasabb büntetés, ami a bakonyi kanászt érheti. Hogy megrabolják hajdíszétől, ennél nagyobb szegényt el nem bír képzelni!

A műtetet gyorsan végrehajtották. Az 11-Sobri kötelékeit leoldották, őt a földre dobták, négy ember leszorította, az ötödik pedig egy kertészollóval lenyírta, aztán kopaszra borotválta.

Rózsa Sándor ezalatt vadászpisztolya szájára egy ezüst Kossuth-hatost illesztett, egy darabra eltávolodott a megnyírt Hexnertől és a tűz fölé tartotta a eső végét.

Ünnepélyes, komor esőnd honolt a körben.

De még ünnepélyesebb és komorabb volt Rózsa Sándor fölesendülő hangja:

— Hogy ne juthasson eszedbe még egyszer Sobri Jósának, vagy más becsületlen szegénylegénynek kiadni magadat, rábillogozom gyávaságod jelét szemtelen homlokodra. Erről mindenütt tudni fogják, hogy közönséges esaló, bitang, kepebetyár vagy!

E szavakkal a közben a pisztolyesővében megtüzesedett cüzsthatost a boldogtalan Hexner homlokához nyomta, úgy, hogy a pénz vésete tüzes bélyeget ütött a gazember

bőrére, aki fájdalomában rettenetes jajkiáltásban tört ki.

— Most pedig tisztítsátok meg a levegőt és hagyjátok futni a megbélyegzett kutyát!

Lassan osont ki a meggyalázott ember a körből, óvatosan hátrapislongatva, hogy nem eresztenek-e mégis utána golyót, amely kioltja életét.

Amikor kiért a lőtávoból, különös füttyöt hallatott, amelyre vidám nyeresítés volt a felelt. Hexner lovára pattant és elvágtatott az éjszakába.

A kanászok térdre rogytak Rózsa Sándor előtt, aki azonban ügyet sem vetett rájuk, belépett a házba. Itt Józsi és Ilka a bárónő mellett állottak, aki már visszanyerte eszméletét.

— Nagyságos asszonyom, — mondotta Rózsa Sándor, pörge kalapját tiszteletteljesen megemelve, — ön ennek a nyomorultnak kezébe esett, akit én most alaposan elintézttem. Hova óhajt most menni?

— Tóvárosba szeretne menni, nővéréhez. Hidassy grófnőhöz, kapitány ur, — felelte Józsi — és azt szeretné a bárónő, hogy én kísérjem el.

— Tudsz lovagolni, fiu?

— Hogyne tudnék, hiszen huszárőrmester vagyok!

— Derék dolog, fiam. Akkor jó erős paripát adatok alád!

Két perc múlva Józsi már nyeregben ült, előtte a bárónő foglalt helyet.

— Szerencsés utat! — kiáltott Rózsa Sándor utánuk.

Hajnalodott már, amikor a kifáradt ló

Debreczeni Gyulának Afrikáról írott feljegyzéseiből

Az üvegszem

Egyik tisztársamnak, G. főhadnagynak, ki egyik szemét már régebben elvesztette, üvegszeme volt. Egy ízben parancsot kapott a kormányzóságtól, hogy egy katonai állomást építtessen a gyarmat egyik pontjára. Tisztársam nagy ambícióval fogott hozzá a megbízatáshoz s folyton sarkalta az épület megépítésére kirendelt négereket a gyorsabb munkára.

Közben pár napra el kellett utaznia s összehíva a szerecseneket, mondá:

— Angalieni! Ide figyeljétek! Nekem pár napra el kell mennem, de — ekkor a feketék legnagyobb ámulatára s megrettenésére, kivette jobb szemét s az asztalra tette, mondván: — Itthagynom a szemem! Ez mindent látni fog s elbeszél mindent, ha visszajövök! Jaj nektek, ha lusták lesztek!

Ezzel elment.

A derék négerék nagy buzgalommal dolgoztak reggeltől estig s ha kissé lankadtak volna, elég volt egy-egy félénk sandítás az üvegszemre s már folyt a munka tovább egész odadással.

Mikor G. főhadnagy néhány nap múlva visszatért, örömmel látta, hogy emberei milyen szorgalmasak voltak s megelégedetten illesztette szemét, a szegény négerék nagy megkönnyebbülésére — vissza szemüregébe.

Történt egyszer, hogy társamnak ismét el kellett az állomást hagynia s a korábbi jó sikertől buzdítva, ismét összehívta a szerecseneket s szemét az asztalra téve, figyelmeztette őket kötelességeikre.

Még hirdetésben is szolid KONTSEK Divatáruháza.

A vadak nagy savanyuan fogtak munkába. Féltek a szemtől, de a megfeszített munka sem ízlett nekik.

A Függetlenségi Kör Kulturális Bizottságának előadása

Szépszámu közönség jelent meg a Függetlenségi Kör Kulturális Bizottságának vasárnapi előadásán.

Amint a jelekből látszik, ezek az ismeretterjesztő és szórakoztató előadások esetéről-esetre min big nagyobb számu közönséget vonzának vasárnap délelőtti órákban a Függetlenségi Kör nagyterembe.

Lassanként átmege a köztudatba, hogy ezek a népszem előadások, amelyeknek a látogatója teljesen díjtalan, — elbűvölően egyéb ingyenes, de ennek megfelelőleg értéktelen és untató előadásokkal, — ugy szórakoztató, mint ismeretterjesztő taktikánknál fegya érdemesek a nemese szórakoztató közönség partifogására.

A vasárnapi előadás keretében Rábold Gusztáv leányiskolai tanár szakavatott kézzel beszélt a Föld keletkezésének és fejlődésének titkát, azt a problémát, amely annyi ezer meg ezer kiváló agyat foglalkoztatott már.

Az előadó nagy felkészültségről tett bizonyosságot vasárnapi előadása, amelynek első részében Kantnak, a nagy német bölcseletnek és Laplace francia csillagásznak véletlenül találkozó azonos elméletét el foglalkozott. A két párhuzamos elmélet igazságait a legújabb korban folytatott kutatások során felmerült adatokkal mesterileg támasztotta alá.

Mikor azután néhány nap múlva bajtársam ismét hazajött, már messziről látja, hogy senkisémm dolgozik. A fickók a hátukon fekszenek s kényelmesen süttetik a hasukat a nappal.

Rosszat sejtve, egyenesen a szem felé tart s elrökönyödve látja, hogy azt az egyik ravasz néger sapkájával — letakarta!

Szinte a hallgatóság lelki szeméi elé varázsolt a lendületes előadásaival az izzó és szédületesen forgó ködtömeget, amelyből a centrifugális erő következtében gyűrűk válnak le, hogy ezek ismét gömbökké formálódva, önálló égitesteket képezzenek.

Átvezette hallgatóságát az azoikus, azaz életnélküli koron, amikor a Föld már szilárd burokkal bír, a lehülés következtében lecsapódott gőztömeg már tengereket képez, de élet még nincs rajta.

A paleozoikus koron, amikor megindul az élet. Az első csuszómászkok, Tengeri skorpiószerű állatok. Majd az első gerincesek. — Halak, amelyek egyedül uralkodnak az akkori Földön.

Megvilágította a kort, amelyben a tengeri állatok kopolyái tudóvá változva, alkalmasakká tette őket arra, hogy a szárazföldön éljenek és — mintha mozivászonon peregno le. — előtűnik a corbon kor utáni élet a Földön: a hullók kora, *Diplodocusok*, *Gigantosaurusok*, *Dinosaurusok* és *Tyrannosaurusok* vonulnak el a hallgatók szeméi előtt.

Az idő rövidsége vetette végét az előadásnak, amelynek folytatá-

Látta már karácsonyi kirakatát KONTSEK Divatáruházának?

sát Rábold tanár az ünnepek után vasárnapok egyikére tüzte ki Törőné Korpássy Mária olvastatva fel ezután *Usokoni*, *Leiki fényképek*, *Vigasztalás* és *Homokvátrak* című költeményeit, a töle megszokott lelkesedéssel.

A költő — az első kivételével — a gyermekek életéből vette költeményei tárgyát. Csodálatos — asszonyi meglátással, jó költői készséggel megírt költeményei élénk tetszést arattak. *sl.*

Fényesen sikerült a Mester-utcai leánykör vallásos estélye

Ugy erkölcsileg, mint anyagiilag fényesen sikerült vallásos estélyt rendezett a Mester-utcai leánykör f. hó 14-én 5 órai kezdettel a Mansz disztermében. Erre az alkalomra csaknem zsufolásig megtelt a terem. A leánykör tagjai gyönyörű szavulatokkal, énekszámokkal, egymással versenyezve, nyújtották a legjobbat, a számok közül különösen megkapó volt a 150. zsoltár élőképe s egy stylusos, Krisztus korabeli egyfelvonásos színdarab előadása, melyek felejtéhetlenné tették az estét.

Hesse ezton is köszönet az estély sikeréért fáradhatatlan buzgalommal közreműködő urasszonyokat, a leánykör agilis, meglelki vezetőit s mindazon bájos, nagy sikerrel szereplő leányainkat, kik Krisztus jelenlétének megérzésével a lelkeket a Kuffőhöz vezetőik e hideg világ sokoldalú elfoglaltságának idején, nagy készséggel munkálkodva közre a nívós estély sikere érdekében.

Ki olcsón akar vásárolni, keresse fel

Piac-u. 2, kalapüzletet, 5 pengőtől 7-ig a legszebb bársony és feltz modell kalapok kaphatók. Schimmer Mórné, Piac-u. 2.

végigvágatott Tata utcáin és megállott a tóparton egy elegáns villa előtt.

Józsí lesegítette a bárónőt a nyeregből. — Nagyságos asszonyom, — mondotta, — nővére itt lakik, célnál vagyunk.

Lovát a sövényhez kötötte, meghúzta az éjjeli harangot, majd a bárónőt a villa előtti padra ültette.

Öt perc is eltelt, míg felébredtek a házbeliék az ilyen időben szokatlan esengetésre. Lámpát gyújtottak, előcsoszogott a kapuhoz egy inas és — a nővérek szótlanul egymás karjába omoltak.

Józsí egy könnyet morzsolt el szemében...

XII. A két csörgőkigyó.

Az Ur 1866-ik évében, ha valaki az alsó Dunasorról átpillantott Budára, emeletes, ultramarinkékre festett ház ötlött szemébe, amely szorosan a parton állt.

Ha azonban esőnokon átkelt a budai kartra, az épület kihalt, lakatlan ház benyomását keltette. Ablaktáblái csukva, kapuját még sohasem látták tárva, a téglatetőt alaposan megromgálták a viharok, a rozsdás szélkakas barátságatlanul esikorgott a szélben.

A házat a szomszédok „a kék csörgőkigyónak” hívják.

Miért?

Nem tudjuk.

De szájról-szájra járt, hogy a dunapartí házban valamikor egy hölgy lakott, aki esős tekintetével, igéző mosolyával sok-sok férfit döntött romlásba. A esábitónó olyan

észbontó hatással volt a férfiakra, mint a kigyó a szegény madárkákra és mert állandón kék ruhában járt, a nép szája kék esörgőkigyónak nevezte el.

De a valóságban soha senki sem látta a maga testi mióváltában a kék esörgőkigyót.

Mások viszont azt mondták, hogy a ház homlokzatán valamikor címer volt, amely kék esörgőkigyót ábrázolt; csak hogy ez a címer ma már nem volt látható és az egész ház kékre volt festve.

Melyik állítás az igazi?

Legokosabban tesszük, ha egyelőre nem foglalkozunk a kérdéssel.

Elég annyi, hogy azon a szeptemberi estén, amelyen chez a házhoz vezetjük az olvasót, halvány világosság imbolyog a bezárt ablaktáblák mögött.

Egy harmincöt év körüli férfi, aki a pesti oldalról hosszabb ideig tanulmányozta a pisálkóló fénysugarat, fölszáll az utolsó esti gőzhajóra, amely Pest és Buda között közlekedik, a Rácfürdőnél kiszáll és a pusztá, mindenféle szeméttel és hulladékkal behordott parton balfelé fordul, egyetlen pillanatra sem vesztve szemé elől a kék házat.

A férfi, akit éjszakai kirándulásán követünk, egyszerűen, de finoman van öltözve, sudár derekán mutatósan feszül az atilla s amint az egyik utcai lámpa előtt megáll, meglátjuk napbarnított arcát is, amelyet kurta körszakáll övez.

Időről-időre állva marad és körülnez, vajjon nem követik-e?

Aztán mellényzsebébe nyul, hogy meg-

győződjön róla, helyén van-e a fegyvere? Végre megáll a kék esörgőkigyó kapujánál.

— Remélem, nem esapott be Ilka, régi barátóm, — mondja félhangosan maga elé. — Azt mondtotta, hogy ötször huzzam meg a esengettyűzsinórt, amely a kilincs alá van rejtve. Próbáljuk meg!

Az ismeretlen hosszas kutatás után megtalálja az elrejtett, alig fölfedezhető zsinórt és ötször meghuzzta, anélkül, hogy a esengő hangja hallatszanék.

Várnia kell, amíg a kapun keskeny nyílás támad és azon keresztül mély férfi-hang kérdezi:

— Milyen az éjszaka?

— Fekete! — feleli a kintálló férfi.

— Milyen a esörgőkigyó? — hangzik az újabb kérdés.

— Kék!

A kapu kitérül és a férfi belép.

Értékes szönyegekkel borított és kék ampolnákkal megvilágított lépcsőházban áll. Körülötte nincs élő lélek.

Elindul a lépcsőn, harminc fokot számol és megáll.

Előtte zárt ajtó.

— Az oroszlanbarlangba már bejutottam, de hogyan jutok ki innét? — morfondál. — Mindegy, megígérttem a bárónőnek, hogy rátalálok gyermeke nyomára és be is fogom váltani ígéretemet.

Egyenlő időközökben ötször kopogtat az ajtón.

(Folytatása következik.)

HIREK

Vidéki előfizetőink szives figyelmébe!

A keddi december 17-i számunkban elküldtük a kitöltött csekklapot, amelyen a lapunkért december hóval bezárólag a nekünk járó összeget beküldhetik. Szives figyelmüket és támogatásukat kéri a

Kiadóhivatal.

A Piac utcai egyházzrész lánykőrének műsoros estje. Jól sikerült jótékony célú estélyt tartott tegnap este a Piac utcai egyházzrész lánykőre a ref. egyház tanácstermében. A műsort a leánykör jól betanított énekkara nyitotta meg, amelyet Versényi György vezényelt. Utána Kovács József s. lelkész mondott nagyhatású imái. Az összes szereplők kitűnő készültségről tettek tanúságot, még s külön ki kell emelni Ökrös Katokát, Farkas Margitkát, Kesentury Irénkét, Végváry Irénkét, Halász Olivát Nagy Vilámát, Ambrus Jolánkát Románcz Bözsikét. A befolyt jövedelmet a szegény gyermekek felruházására fordítják.

Lelkiismeretes kiszolgálás
KONTSEK Divatáruházában.

A vallásos estély a Kistemplomban. december 16-án, kedden délután 5 órakor a következő programmal lesz: 1. Közének. 2. Imádkozik Kovács József. Szólót énekel Nagy András. 4. Előadást tart dr. Dancsházy Sándor „Mi a hittapasztalat” címmel 5. Szólót énekel Dary Ilona. 6. Befejező imádságot és áldást mond Kovács József. 7. Közének. Belepódi nincs. Mindenképp szeretettel hív és fogad az Egyházzrész Vezetősége.

Rejtélyes éjszakai harcban meggyilkoltak egy éjjeli őrt. Madrid december 16. Rejtélyes hátterű verekedés folyt le az elmúlt éjszaka a teridai helyőrség kaszárnyája előtt. A kaszárnya őrsége lövésekre lett figyelmes s a kaszárnya előtt verekedőket láttak, akik az őrség megjelenésére elmenekültek. Egy éjjeli őr holtteste feküdt a verekedés színhelyén, akit revolverlövés ölt meg. A hivatalos jelentés azt állítja, hogy éjjeli őrként és betörők között folyt le az összeütközés. Érthetetlen azonban, hogy az éjjeli őrként miért szöktek meg. A város csendőrségét és helyőrségét meg erősítették.

Elismerten legnagyobb választék
KONTSEK Divatáruházában.

Üvegcserepeket nyelt le, hogy meghaljon. Budapestről jelentik. Lázár László 28 éves gyári munkás, rakosszentmihályi lakos, tegnap reggel a margithid budai hídfőjénél öngyilkossági szándékából üvegcszilánkot nyelt. A járőrelők fedezték fel a különös öngyilkosságot és értesítették az ö. szemes rendőrt. Az életunt embert életveszélyes állapotban a Rókus kórházba szállították.

SIPKOVITS BÉLA
Tűkőrgyártás, üvegcsiszolás
Nagyvárad-u. 15. (volt Sziv-u.)
Telefon 3 56.

Olaszul	bacio	Törökül	öpüs
Németül	Kuss	Franciául	baiser
Latinu	osculum	Finnül	suutelma
Görögül	philema	Angolul	kiss
Héberül	nsikoh	Oroszul	celovat
		Románul	gurita

Magyarul:

CSÓK

Ezerszer ezer ajk mondja ki naponta a világ minden nyelvén és millió meg millió asszony gyakorolja minden perében, de tökéletesen csak

GRETA GARBO

tudja.

Az új Garbo címe — — — — — A CSÓK.

Először holnap! Urània

Bikacsökökkel hajtják be az adót a románok az erdélyi falukban

Marosvásárhely, dec. 16. Déda-bisztra színmagyar község lakosai küldöttségben jelentek meg a megye prefektusánál, akinek előadták, hogy Pustiue román adóvégrehajtó vadállati módon jár el azokkal, akiknek adóhátralékuk van, vagy nem tudnak fizetni.

Pustiue kiszállásai alkalmával karhatalmat vesz igénybe és tekintet nélkül arra, hogy férfi, nő,

vagy gyermek, aggyastyán-e a boldogtalan, bikacsökökkel véresre veri áldozatait, sőt két áldottállapotban levő asszonyt is megkorbácsolt.

A prefektus felháborodással hallgatta meg a végrehajtó rémuralmáról szóló panaszokat és jelentését külön futárral küldötte meg a miniszterelnöknek.

Felrobbant egy amerikai kiránduló-gőzös

Miami-Beach, dec. 16. Az Euréka II. kiránduló gőzöst három robbanás elpusztította. Már az első robbanáskor nagy pánik keletkezett a 135 utas között. Ezek a cápáktól való félelmükben rajta akartak maradni az égő gőzöson. Amikor azonban a második robbanásnál a benzintartály is a levegőbe repült, kénytelenek voltak a

vizbe ugrani.

A parti őrség járművei jachtok és halászbárkák több mint 100 utast kimentettek, különösen sok gyermeket. Mintegy 30 utas hiányzik.

Ma reggel három holttestet találtak, de remélik, hogy a többi utasok valamennyien megmenekültek.

A ref. leánygimnázium Loránffy Zsuzsanna cserkész csapatának karácsonya ünnepe, t. hó 17-én d. u 5 órakor kezdődik az új Dóczy tornateremben. A legisziabbb karácsonyi hangulattal indul meg az ünnepség, amikor tagjai karácsonyi éneket énekelnek. Az előadás ünnepi szónoka Török Tibor leánygimnáziumi tanár lesz. A zeneszámról Kovács Edith és Kalmár Kató gimnáziumi növendékek fognak gondoskodni. Nagy Margit egyetemi hallgató szavalni fog. Kedves karácsonyi jelenetnek ígérkezik „Melyiket a kilenc közül” színdarabja aminek keretében a hajdusági „csillagozás” népszokása is felelevenedik. Ugyancsak karácsonyi ének zárja be a programot. Amikor az érdeklődő közönséget és a volt iskolatársak Szövetségének tagjait szeretettel meghívjuk, hangsúlyozni kívánjuk, hogy a jótékony célú nemes vállalkozás a növendékek tangijsegélyezését szolgálja

Szórakozzunk és áldozzunk minél többben, kötelességnek érezvén, hogy segítségére menjünk a súlyos gondokkal küzdő iskolának.

Mindenkihez!

Villamos világítás van a lakásában?
Nem égnek rövid idő alatt ki a körtéi?
Tegyen egy próbavizitálást üzletében!
Hozza magával a rossz körtét is
Meg lesz elég dve!

Juhász Gyula

villamossági és erőátviteli vállalat
Debrecen, Csapó-u. 16

RÁDIÓ

BUDAPESTI MŰSOR

— KEDD. —

5.00 : Harsányi Ede felolvasása
5.30 : A m. kir. folyamórség zenekarának hangversenye.
5.25 : Beethoven hangverseny.
6.25 : Francia nyelvoktatás.
7.10 : Rádió amatőrpósta.
8.00 : Kogutovitz K. felolvasása
8.30 : A Varsói Filharmoniai Társaság hangversenye. Varsóból utána Toll Arpád és cigányzenekarának hangversenye.
10.45 : Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd a Fejlesztőzenekar, az Ostende tangó-és jazzband és Toll Arpád cigányzenekarának hangversenye.

— SZERDA. —

9.15 : Szalonzenekari hangv.
9.30 : Hírek.
9.45 : Hangversenyfolytatás
11.10 : Nemzetközi vízjelzőszolgálat, vizállásjelentés.
12.00 : Déli harangszó, időjárásjelentés.
12.05 : A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye.
12.25 : Hírek.
12.35 : Hangverseny folytatása
1.00 : Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés.
2.30 : Hírek, élelmiszerárak.
3.15 : Gramofonhangverseny.
3.00 : Piaci árak, árfolyamhírek
3.30 : Morse-tanfolyam.
4.00 : Rádióélet ifjúsági előadás.
4.45 : Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés, hírek.
5.00 : Gallay-Gaibel Sándor felolvasása.
5.25 : Cserkész hangverseny.
6.10 : Olasz nyelvoktatás.
6.45 : Ifj. Sáray elemér hangv.
7.30 : Helyszíni közvetítés.
8.00 : Hangverseny Prágából. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd gramofonhangverseny.

